

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΜΑΪΟΥ 2025

Πορίσματα 93^{ης} Συνόδου Αντιπρυτάνεων Έρευνας / Προέδρων Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι.

Η 93^η Σύνοδος των Αντιπρυτάνεων Έρευνας / Προέδρων Επιτροπών Ερευνών των Ε.Λ.Κ.Ε. πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο Porto Carras στη Χαλκιδική στο πλαίσιο της 108^{ης} Συνόδου Πρυτάνεων των Ελληνικών Πανεπιστημίων, την οποία διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, την Τετάρτη, 7 Μαΐου 2025. Οι Πρόεδροι των Ε.Λ.Κ.Ε. συζήτησαν τα θέματα των Ε.Λ.Κ.Ε. που έχουν ανακύψει και βρίσκονται σε εξέλιξη, εισηγούνται και ενημερώνουν τη Σύνοδο των Πρυτάνεων για τα ακόλουθα ζητήματα:

Αναγκαιότητα για περαιτέρω απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Ε.Λ.Κ.Ε.

Οι Ε.Λ.Κ.Ε. υποστηρίζουν οικονομικά και διαχειριστικά πολλές λειτουργικές, αναπτυξιακές και ερευνητικές δράσεις των Πανεπιστημίων και ως εκ τούτου προκύπτει η ανάγκη για στοχευμένες νομοθετικές παρεμβάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας τους. Ειδικότερα, διατάξεις που αφορούν σε μείωση της γραφειοκρατίας και άπτονται της ορθολογικής και αποτελεσματικής οργάνωσης και της επιτάχυνσης της λειτουργίας των Ε.Λ.Κ.Ε. αφορούν σε ρυθμίσεις σχετικές με την παρακολούθηση των προϋπολογισμών, των δεσμεύσεων και της εκτέλεσης δαπανών των Ε.Λ.Κ.Ε, τις προμήθειες, των διαδικασιών κατανομής χρηματοδοτήσεων σε μονάδες των Πανεπιστημίων, της σύναψης και ανανέωσης συμβάσεων απασχολούμενων για τις ανάγκες έργων/προγραμμάτων, φορολογικές απλοποιήσεις διαδικασιών για υλοποίηση Ευρωπαϊκών Έργων καθώς και χορήγηση κινήτρων για προσέλκυση αλλοδαπών ερευνητών.

Για την επίτευξη του μετασχηματισμού του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Ε.Λ.Κ.Ε. προτείνεται, το Προεδρείο της Συνόδου να αναλάβει το αμέσως προσεχές διάστημα το συντονισμό των ενεργειών με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ώστε το συντομότερο δυνατό να καταστεί εφικτή η προώθηση διατάξεων για τη βελτιστοποίηση και επιτάχυνση της λειτουργίας των Μ.Ο.Δ.Υ. των Ε.Λ.Κ.Ε. καθώς και η έκδοση εγκυκλίων που εκκρεμούν σύμφωνα με τα ισχύοντα στο ν.4957/2022.

Νομοθετική πρόταση οριστικής επίλυσης του θέματος διεκδίκησης κρατήσεων από το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) επί πρόσθετων αμοιβών που καταβάλλονται από τους Ε.Λ.Κ.Ε.

Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογιακή εξέλιξη του θέματος προτείνεται νομοθετική παρέμβαση με στόχο την οριστική αποσαφήνιση της μη υπαγωγής των αποδοχών των απασχολούμενων σε έργα/προγράμματα των Ε.Λ.Κ.Ε. στις κρατήσεις του Μ.Τ.Π.Υ.. Πιο συγκεκριμένα, στην παρ. 7 του άρθρου 246 ν. 4957/2022 (Α' 141) μετά τη φράση «σε έργα/προγράμματα του Ε.Λ.Κ.Ε» προστίθεται η φράση «δεν υπόκεινται στις κρατήσεις του π.δ. 422/1981 (Α 114)» και ως εκ τούτου η εν λόγω παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής: «...7. Οι πάσης φύσεως αποδοχές των απασχολούμενων σε έργα/προγράμματα του Ε.Λ.Κ.Ε δεν υπόκεινται στις κρατήσεις του π.δ. 422/1981 (ΦΕΚ Α 114) και καταβάλλονται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής.».

Διεκδίκηση πρόβλεψης εξόδων διαχείρισης στις έμμεσες δαπάνες επί του προϋπολογισμού έργων, τη διαχείριση των οποίων αναλαμβάνουν οι Ε.Λ.Κ.Ε.

Τα διαχειριστικά και λειτουργικά κόσθη που καλύπτονται από πόρους των Ε.Λ.Κ.Ε., προκειμένου να καταστεί εφικτή η ομαλή λειτουργία της Μ.Ο.Δ.Υ. αλλά και όλων των δομών και υποδομών των Πανεπιστημίων βαίνουν σταθερά αυξανόμενα, καθώς ο ν. 4957/2022 προβλέπει τη λειτουργία νέων μονάδων δίχως όμως να υπάρχει ανάλογη ενίσχυση των Πανεπιστημίων με πόρους για την ίδρυση, στελέχωση και λειτουργία αυτών. Ως εκ τούτου, καθώς οι ανάγκες για την εξεύρεση διαθέσιμων πόρων έχουν εκτοξευτεί, οι Ε.Λ.Κ.Ε. συστηματικά χρηματοδοτούν από διαθέσιμους πόρους τη στελέχωση με ανθρώπινο δυναμικό πολλών δομών του Πανεπιστημίου που έχουν στόχο την εξυπηρέτηση της φοιτητικής κοινότητας, εφόσον τα ιδρύματα αδυνατούν να καλύψουν τα κόστη, λόγω μειωμένης τακτικής χρηματοδότησης από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. αλλά και υποστελέχωσης των ιδρυμάτων με μόνιμο προσωπικό.

Το πρόβλημα έχει επιδεινωθεί περαιτέρω σε συνδυασμό με την έλλειψη πρόβλεψης εξόδων διαχείρισης επί των προϋπολογισμών έργων τη διαχείριση των οποίων αναλαμβάνουν οι Ε.Λ.Κ.Ε., η βιωσιμότητα των οποίων πλέον έχει τεθεί εν κινδύνω. Ειδικότερα επισημαίνεται ότι, οι Ε.Λ.Κ.Ε. των Πανεπιστημίων χρησιμοποιούν τα διαθέσιμα τους κυρίως για ταμειακές διευκολύνσεις δράσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη έως ότου καταβληθούν οι χρηματοδοτήσεις και για την κάλυψη κόστους απασχόλησης συμβασιούχων και λοιπών συναφών λειτουργικών δαπανών. Προς την κατεύθυνση αυτή, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη για τη διεκδίκηση πρόβλεψης έμμεσων δαπανών προς όλα τα συναρμόδια Υπουργεία για την κάλυψη κατ' ελάχιστο του λειτουργικού και διαχειριστικού κόστους κάθε έργου/ προγράμματος που εντάσσεται για διαχείριση στο Ε.Λ.Κ.Ε..

Υλοποίηση Δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» μέσω της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.

Αναφορικά με τις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» που υλοποιούνται από τους Ε.Λ.Κ.Ε. των Πανεπιστημίων μέσω της Επιτελικής Δομής του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. διαπιστώνονται αρκετά διαχειριστικά προβλήματα. Ειδικότερα, επισημαίνεται για άλλη μία φορά το εξαιρετικά στενό χρονικό περιθώριο για την υλοποίηση των δράσεων λόγω καθυστερήσεων στις αξιολογήσεις και στις εντάξεις έργων, με αποτέλεσμα αρκετές δράσεις να μη καταστεί εφικτό να απορροφήσουν τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό, λόγω αδυναμίας ολοκλήρωσης του φυσικού αντικείμενου. Για τις «Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας» αναμένεται να διευθετηθεί άμεσα το πρόβλημα που έχει ανακύψει με την μη επιλεξιμότητα του ΦΠΑ της δράσης. Επιπλέον, ανησυχία έχει προκαλέσει η καθυστέρηση στην καταβολή χρηματοδοτήσεων στη δράση «Πανεπιστήμια Αριστείας» γεγονός που έχει δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην εξόφληση των προμηθευτών που παραδίδουν τους εξοπλισμούς, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συμβάσεων, καθώς τα Πανεπιστήμια αδυνατούν να εξοφλήσουν μέσω δανειοδοτήσεων από ίδιους πόρους τα υψηλά κόστη. Αναφορικά με τη Δράση «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας – Trust Your Stars», η οποία σύμφωνα με ενημέρωση θα αξιολογηθεί από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., αλλά για την υλοποίησή της θα απαιτηθεί η μετάπτωσή της στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» με πόρους του ΕΣΠΑ 2021 – 2027, επισημάνθηκε ότι θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να ολοκληρωθούν οι διεργασίες, ώστε να ενημερωθούν τα Πανεπιστήμια για το χρόνο έναρξης υλοποίησης αλλά και τους επιμέρους όρους αυτής. Τέλος, τα Πανεπιστήμια επισήμαναν για ακόμα μία φορά την αναγκαιότητα πρόβλεψης για την κάλυψη των εξόδων διαχείρισης/έμμεσων δαπανών, λόγω του υψηλού διαχειριστικού κόστους που επιβαρύνονται για την προετοιμασία της υποβολής των προτάσεων και για την υλοποίηση των δράσεων που εντάσσονται.